

Patijn

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 13.30 uur tot 14.15 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Dittrich.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter! Ik spreek ook namens de heren Kamp en Middel. Gisteren is er een algemeen overleg over het asielbeleid geweest. Wij zouden daarover graag verder praten en wij verzoeken u het VAO, het liefst volgende week, op de agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik herinner eraan dat mevrouw Halsema daartoe vorige week ook een verzoek heeft gedaan. Ik heb toen gezegd dat dit niet deze week kon omdat dan de begrotingsbehandeling van Justitie zou plaatsvinden. Gaat het om hetzelfde verzoek of gaat dit weer om een ander VAO?

De heer **Dittrich** (D66): Het is goed dat u dit zegt. Er is alweer een ander algemeen overleg over het asielbeleid geweest. Er zijn nu twee VAO's. Misschien is het een goed idee om die volgende week samen te behandelen, uiteraard wel met in totaal vier minuten spreektijd.

De **voorzitter**: Wat jammer dat u dat nu zegt, want ik wilde juist zeggen dat mij dat ook heel handig leek, maar ik wilde er verder niets aan toevoegen. Ik zal hierover een nader voorstel doen, maar het lijkt mij op voorhand geen bezwaar om dit volgende week op de agenda te plaatsen.

Voorts deel ik voor de regeling van werkzaamheden mee, ervan uitgaande dat niemand meer het woord vraagt, dat wij morgen bij het

begin van de middagvergadering niet alleen zullen stemmen over het Verdrag van Amsterdam, zoals ik al eerder had meegedeeld, maar ook over de begroting van VROM.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 1999 (26200-VI).

De algemene beraadslaging wordt hervat.

De heer **De Wit** (SP): Mevrouw de voorzitter! De afgelopen regeerperiode was het ministerie van Justitie veel in het nieuws, maar veelal negatief. De reeks affaires staat nog vers in het geheugen gegrift. Ook de eerste 100 dagen van de nieuwe bewindslieden hebben al voor de nodige opschudding gezorgd.

Vorige week bleek dat er een schrikbarend rechterstekort is. Vanwege dat tekort zullen duizenden burgers moeten wachten op een rechterlijke uitspraak bijvoorbeeld over hun onroerendezaakbelasting. Vanwege datzelfde tekort aan rechters dreigt het OM duizenden zaken, waaronder ernstige strafbare feiten, in de prullenmand te laten verdwijnen. Verder seponereert of schikt het OM al op dit moment zaken omdat ze niet op tijd voor de rechter kunnen worden gebracht. De Amsterdamse hoofdofficier van justitie wil zelfs in bepaalde zaken dat OM en verdachte gaan onderhandelen over de straf, zoals in de VS, zodat de rechter alleen maar een stempel hoeft te zetten. Al met al is dit een zeer ernstige situatie.

Enkele jaren geleden waar-schuwde prof. Brenninkmeijer, tevens rechter bij de Centrale raad van beroep, dat er in Nederland een "rechtstekort" is. De Grondwet legt wel een aantal grondrechten vast, zoals bijvoorbeeld het recht op toegang tot de rechter, maar de overheid treedt die grondrechten met voeten. Eerst wordt een groot aantal maatregelen doorgevoerd die voor de burger evenzovele verslechteringen zijn, bijvoorbeeld op het terrein van de sociale zekerheid. Als de burger zich wil gaan verweren, blijkt

de rechtsbescherming fors te zijn afgezwakt. De burger trekt aan het kortste eind en het recht is er alleen nog voor de beter betaalden. Brenninkmeijer had het toen over de Wet op de rechtsbijstand. Inmiddels blijkt dat nog slechts 43% van de bevolking gebruik maakt van de gefinancierde rechtshulp. De hoge eigen bijdragen vormen een belemmering om te gaan procederen en een advocaat in te schakelen. Dat betekent dat miljoenen mensen hun recht niet kunnen zoeken en zich onrecht moeten laten welgevallen. Als men wel besluit om naar de rechter te stappen en daartoe de nodige financiële middelen heeft, is op dit moment het wachten op de rechter. Naar de mening van de SP-fractie raken wij hier aan de rechtsstaat. Er dreigt een tweedeling te ontstaan tussen mensen die nog wel hun recht kunnen zoeken, namelijk die daarvoor kunnen betalen, en mensen die dat niet kunnen. Het recht is er dus niet meer voor iedereen.

Iets soortgelijks zien wij als het gaat om de bescherming van de burger tegen criminaliteit. Uit een studie van de Rotterdamse politie van november 1995 blijkt dat er een relatie bestaat tussen de cumulatie van problemen die er in een bepaalde buurt bestaan en de veiligheid. Wij noemen dat sociaal-economische veiligheidsverschillen. Burgers die wonen in buurten met een opeenstapeling van problemen zoals verloedering als gevolg van drugshandel, prostitutie, armoede, verpaupering, krijgen eerder te maken met criminaliteit dan burgers in de betere wijken. Een recent rapport van het Sociaal en cultureel planbureau over de Amsterdamse wijken bevestigt dat nog eens.

Heeft dan niet iedereen recht op bescherming door de politie? Nog niet zo lang was er bij Netwerk een chique Haagse wijk in het nieuws die een beveiligingsbedrijf had ingeschakeld om aldaar te surveilleren. Voor extra bescherming zelf gaan betalen, het is duidelijk dat dit de verkeerde weg is. Het past echter allemaal in de neoliberale oplossingen die dit kabinet stimuleert. Zeiden de korpschefs niet vorige week nog dat de politie wil stoppen met uitrukken voor blikshade en simpele inbraken? De burgers moeten daarvoor maar een particulier bedrijf inschakelen. Bovendien moet er betaald worden voor extra politie-